

LÄRARHANDLEDNING

RAISED ON RHYTHM

AV NIKI TSAPPOS

Urpremiären av *Raised on Rhythm* ägde rum på Dramaten våren 2023.
Riksteaterturnén hösten 2025 sker i samarbete med Unga Dramaten.

RIKSTEATERN

DRAMATEN

HEJ LÄRARE!

Vad roligt att du och din klass ska se *Raised on Rhythm*. Här finns förslag på hur ni kan förbereda er inför föreställningen och reflektera efteråt.

INNAN BESÖKET

BRA ATT VETA

En del elever är vana vid att se dans och för andra kan det vara första gången. Den här dansföreställningen uppmuntrar till interaktivitet och dansarna vill **gärna** ha respons av publiken. Eleverna får låta!

Föreställningen är cirka 85 minuter lång. Efteråt finns möjlighet att stanna kvar och prata lite med dansarna.

Språk

Det här är en rörelsebaserad dansföreställning men det finns en berättare som vid några tillfällen pratar med publiken. Det kan vara bra att förbereda eleverna på att han pratar engelska.

VÅR RELATION TILL RYTM

Ett sätt att förbereda sig inför föreställningen är att prata med eleverna om deras associationer och relation till begreppet rytm.

Prata om titeln: Raised on Rhythm – uppfostrad på/av/med rytm.
Vad kan det betyda? Vad får eleverna för associationer?

Låt eleverna prata två och två:

- Vad är rytm? Hur kan man definiera det?
- Vilka olika rytmer finns i dig? (Till exempel hjärtslag mm.)
- Vad påverkar din rytm? När blir din rytm störd? Vad kan störa den?
- Föds man med en rytm?
- Vilka olika rytmer finns runtomkring oss i samhället? När är rytmen långsam och när är den snabb? Kan den bli för snabb eller för långsam?
- Vart börjar och slutar rytmen?

INTERVJU MED KOREOGRAFEN

Ett sätt att förbereda er är att tillsammans läsa den här intervjun med koreografen Niki Tsappos:

Du skapar en hyllning till rytmen. Varför?

Rytm är någonting som funnits med mig i hela mitt liv, som har funnits i all evighet. Och just nu känns det som att den är extra relevant, att den behövs. Den har mer intelligens än vad vi tror – fysiskt, emotionellt och mentalt. Genom att låta den vandra genom kroppen på nya sätt tror jag att den verkligen kan ha läkande effekter och utveckla sinnen. Med rytmens hjälp kan man få koll på sin kropp, utveckla relationer till andra, bygga gemenskaper.

Vad har rytm betytt för dig personligen?

Jag har hållit på med dans och musik i hela mitt liv, så länge jag minns. Det har varit ett sätt för mig att navigera i livet, att grunda mig själv och hitta min egen kärna. Rytmen ljuger aldrig. Den utmanar mig och utvecklar mig. Jag har följt den över hela världen och det har varit fantastiskt att se hur den används och tar sin form i olika kulturer.

Vad hoppas du att publiken ska ta med sig hem?

Jag vill och hoppas att föreställningen ska påminna besökarna om vad som är möjligt, att den ska skapa lust att *engage with rhythm*, vara lekfulla och ge sig själva space att uttrycka sig – utan krav på att det ska vara rätt och bra. Man måste inte vara professionell musiker för att spela eller professionell dansare för att få dansa! Jag har en idé om att Sverige skulle vilja ha en annan relation till rytm än vad vi faktiskt har. Folk dansar när de är fulla, sjunger bara i duschen... Det finns en ansträngd relation mellan Sverige och dans, bara att det måste finnas danstillstånd på krogar! I leken kanske man kan släppa på det och få tyst på de inre rösterna.

EFTER BESÖKET

När det gäller att tolka dans finns det inte något rätt eller fel. Ni som sett föreställningen har säkert upplevt den på olika sätt. Vi vill uppmuntra till reflektion bortom huruvida föreställningen var "bra" eller "dålig". Vi hoppas att *Raised on Rhythm* skapar engagemang och bidrar till spännande samtal i klassrummet.

Några tankvärda ord ur Riksteaterns handledning *Att öppna nya världar*:

Vid en dansföreställning är det inte ovanligt att reaktionerna sätter sig i kroppen först, som en känsla eller rörelse, snarare än intellektuellt. Därför är det viktigt att låta eleven känna och reagera på sitt egna personliga sätt. Ett parti kan upplevas som underhållande för en vuxen men sorgligt av ett barn. Låt gärna tolkningarna av dansföreställningen vara mån ga!

Länk till handledningen, för dig som vill fördjupa dig i hur man kan prata om scenkonst med barn och unga: https://www.riksteatern.se/globalassets/riksteatern.se-ny/barn-och-unga/att_oppna_nya_varldar_ny24.pdf

MINNESRUNDA

Samla klassen på stolar i en cirkel. Börja med att låta var och en fundera för sig själv kring vad hen minns starkast från *Raised on Rhythm*. Om det är möjligt kan det vara bra att låta eleverna vara tysta och kanske blunda medan de funderar.

Låt sedan var och en i tur och ordning säga något de minns från föreställningen, till exempel en rörelsesekvens, en karaktär eller något ur scenografin. Var och en säger bara en sak de minns.

Uppmuntra gärna eleverna att säga *olika* saker för att få syn på hur många intryck och minnesbilder en föreställning kan ge.

► Utveckling av övningen: "jag undrar varför/hur/om..."

Låt eleverna också fundera på något som de undrar efter att ha sett föreställningen. Det kan både vara frågor om föreställningens innehåll eller utformning. Tanken är inte att ni ska komma på några svar utan bara låta frågorna ta plats i rummet.

VAD HANDLADE DET OM?

Prata gärna förutsättningslöst med klassen om vad de tycker att föreställningen handlade om. Påminn om att det inte finns något rätt eller fel svar utan att var och en har rätt till sin tolkning.

Förslag på frågor:

- Vilka teman tycker du föreställningen berörde?
- Vad fick föreställningen dig att känna och tänka?
- Vad tror ni koreografen ville få oss att känna och tänka?
- Fanns det något som du blev extra berörd av?
- Fanns det något som var extra häftigt, läskigt, spännande eller roligt?
- Fanns det något du inte "förstod"?
- Vilka tycker ni borde se föreställningen?

VILKA HANDLADE DET OM?

Förslag på frågor:

- Vilka olika karaktärer förekom i föreställningen?
- Varför tror ni de två kvinnliga dansarna satt ihop i sina flätor?
- Vilken relation hade karaktärerna till varandra?
- Fanns det någon huvudroll eller någon som var viktigare än de andra?

START OCH SLUT

Föreställningen börjar med att Berättaren pratar om sin relation till "it/det", senare under föreställningen framkommer det att "it" är rytmen. Att vi alla har en relation till rytm, att vi tex kan höra vårt hjärta slå när vi sprungit. Sedan kommer en sekvens där de två dansarna som sitter ihop i sina flätor ligger längst bak på scenen. Sakta börjar de sedan röra på sig.

Fråga klassen:

- Vad tänker ni om den sekvensen? Vad hände där?

Föreställningen slutar med att de två som suttit ihop i flätorna nu är separerade och dansar in på scenen i varsin silverglittrande dress.

- Vad hände egentligen på slutet? Vad symboliserade det kostymbytet?

SCENRUMMET

Berätta för eleverna att det är många som jobbar med en föreställning men som inte själva står på scenen. Till exempel koreograf, scenograf, ljusdesigner, kompositör, kostymör och maskör. Det finns alltså en tanke, avsikt, idé med allt vi ser och hör. Man har velat skapa vissa stämningar, känslor och bilder.

Låt sedan eleverna prata två och två om scenrummet. Utgå från följande frågor:

- Hur såg rummet ut?
- Vad fanns det för objekt på scenen? Hur användes de?
- Vart utspelade sig berättelsen? Rörde de sig mellan olika rum/miljöer? Hur skapades de olika miljöerna?
- Hur användes ljud, musik och ljus i föreställningen? Vilka olika rum och stämningar skapades?
- Hur samspelade musiken och ljudet med det som hände på scen? (Till exempel hördes skolgårdsljud när flickorna hoppade hopprep).
- Hur förstärkte ljuset det som hände på scenen? (Till exempel när Rytmkarakteren gjorde sin första entré!)
- Användes ljud, musik och ljus för att skapa kontraster till det som hände?
- I vilken värld och tid utspelades föreställningen?

KOSTYM OCH MASK

I *Raised on Rhythm* är både kostymerna (kläderna) och masken (både smink och den lösa masken) viktiga ingredienser.

Förslag på frågor att prata om:

- Tycker ni att kostymerna passade till karaktärerna?
- Hur förstärkte kostymerna rollernas karaktärsdrag?
- Hur hade det fungerat om karaktärerna hade bytt kostymer med varandra?

Hade man uppfattat de på ett annat sätt?

- På vilket sätt liknade de olika kostymerna varandra och hur skilde de sig åt? Fanns det något gemensamt tema?
- Fanns det någon detalj i kostymerna som ni tyckte extra mycket om?
- Hur bidrog kostymerna till att skapa rytm?

RYTMEN PÅ SKOLGÅRDEN

De två dansarna som sitter ihop leker, klappar, hoppar hopprep osv. Prata med klassen om rytmlekar på skolgården.

Förslag på frågor:

- Hur lekte ni på skolgården när ni var små? Gjorde ni som flickorna i föreställningen? Hoppade hopprep och gjorde klapplekar?
- Vad händer i kroppen när vi leker på det sättet?
- Varför slutar vi leka med varandra på det sättet? När slutar vi leka?
- Vilken plats har rytm i de lekarna? Vad bidrar rytmen med?

SKRIVA OM RYTMEN

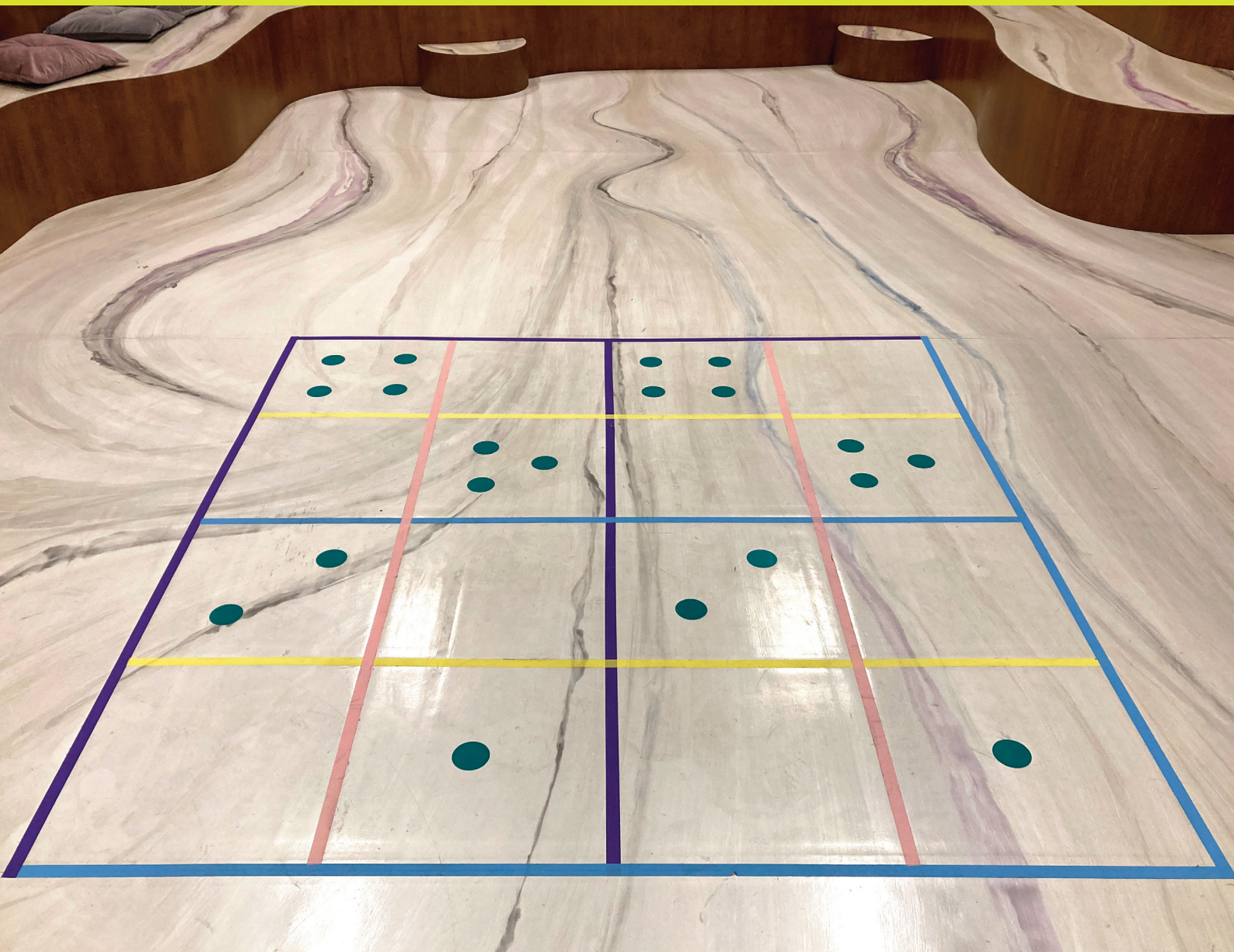
Låt eleverna skriva om sina egna lekminnen från skolgården kopplat till rytm. Vad och hur lekte de? Uppmuntra gärna till fritt och kreativt skrivande, kanske dikt?

Ett annat alternativ är att låta eleverna skriva varsitt brev till rytmen. Det kan starta med "Tack rytmen för att du..." eller "Hej rytmen jag undrar..."

RHYTHM SQUARE

Rita eller tejpa gärna upp er egen Rhythm Square på skolan och testa att hoppa!

RHYTHM SQUARE

Rita upp bilden ute på gården eller tejpa upp den inomhus,
sätt på din favoritmusik och prova dig fram, hitta din egen rytm!